

Пам'ять

СВІТЛО, ЯКЕ НЕ ЗГАСАЄ...

Пам'яті Віри Великороди (12 жовтня 1978 – 17 серпня 2017)

Час біжить невпинно... Кожна людина у твоєму житті з'являється не випадково, незважаючи на те, який слід залишається після неї. Є люди, яких ти одразу забудеш і ніколи не згадаєш, а є особистості, яких пам'ятатимеш все життя. Віра була особистістю.

У жовтні 2018 року Вірі мало б виповнитися 40 років. Молода, красива, перспективна... Про таких людей кажуть, що за ними майбутнє.

Не судилося. У повному розквіті сил, коли життя тільки починається, відійшла у вічність Великорода Віра. У Віру вірили й дружбою або знайомством пишалися як батьки, так і колеги, друзі. Для одних вона була другом й порадником, для інших – приємним співрозмовником, для студентів – вимогливим й досвідченим викладачем, але для всіх – особистістю зі своїми принципами, вимогами, законами. Ти ніколи не знав, у якому Віра настрої, але ти завжди знав, що на будь-які запитання Віра дасть відповідь, співзвучну з її ставленням до життя.

Завдяки своєму розумові й наполегливості, силі волі, увібраними з кров'ю своїх пращурів, переселенців з території Польщі – родини Пиртеїв, – Віра завжди йшла до обраних висот, незважаючи ні на які труднощі й перешкоди.

Народилася Великорода Віра Богданівна 12 жовтня 1978 р. в м. Івано-Франківську. Після закінчення із золотою медаллю Івано-Франківської спеціалізованої школи № 11 з поглибленим вивченням англійської мови вступила до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на факультет романо-германської філології (спеціальність «Англійська мова та література»). З 2000 року після закінчення університету й отримання диплома магістра з відзнакою працювала асистентом, а згодом – доцентом кафедри англійської філології.

2008 року захистила у Львівському національному університеті імені Івана Франка кандидатську дисертацію на тему «Семантичні та функціонально-прагматичні характеристики евфемізмів в англійській мові» (спеціальність «германські мови»).

Віра Великорода була ерудованою людиною, справжнім фахівцем своєї справи, все свідоме життя присвятила навчанню й викладанню англійської мови. На високому науково-методичному рівні проводила навчальні заняття з англійської мови, викладала лекційні курси: «Сучасні

тенденції розвитку словникового складу англійської мови”, “Країнознавство Великобританії та США». Щорічно здійснювала керівництво науковою роботою студентів, зокрема, за її керівництва студенти ставали переможцями стипендіального конкурсу ZAVTRA.UA. Наукові інтереси Віри зосереджувалися на проблемах соціолінгвістики, функціональної семантики і словотвору англійської мови.

Першу мовну практику Віра Великорода пройшла ще в школі за програмою обміну «Flex», згодом неодноразово практикувалася і стажувалася в Україні та за кордоном, зокрема, у літній школі при Гарвардському університеті (Кембридж, Массачусетс, США, 1999); у мовній школі Shane School (Оксфорд, Лондон, Великобританія, 2001); брала участь у методичних семінарах із запровадження європейських стандартів у практику викладання англійської мови (Pearson Longman, Львів, 2008); у зимовій школі Британської Ради (семінари з методики викладання англійської мови, Київ, 2015).

З 2016 року виконувала обов'язки регіонального представника в Україні в Міжнародній програмі впровадження інклюзивної освіти, основна мета якої полягала в розробці проектів з інклюзивної освіти в освітніх установах України, Індії, Вірменії та Казахстану, а також реалізації спільних проектів з впровадження новітніх методів викладання в галузі інклюзивної освіти.

Окрім викладацької діяльності, Віра Великорода мала значний досвід професійного виконання перекладів. Була постійним перекладачем для спостерігачів ОБСЄ на виборах в Україні 2004-2014 рр.

За останній рік нас зблизив Вірин переклад книги американки українського походження Діани Гованської-Рейлі «Розкидані долі» («Scattered») (Діана Гованська-Рейлі. *Розкидані долі*. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2016 – 192 с.) про насильницьке переселення українців Польщі після Другої світової війни. Презентація україномовного варіанту книги відбулася на кафедрі англійської філології минулого року за участю перекладача. Віра прагнула віднайти вдалий відповідник для назви книги, тож консультувалася з нашою родиною. І коли нарешті книга побачила світ рідною мовою своїх героїв, з'явилось відчуття, що трагедія переселення людей з їхніх етнічних земель, ті болі втрат, які переживали вигнанці на чужині, стали більш зрозумілими українському читачеві. Оригінальний автор Діана Гованська-Рейлі підкреслила, що присвячує видання своїм “батькам, які розповідали мені про мій родовід, та моїм дітям, щоб вони також могли знати своє походження”. У книзі розповідається про родини Пиртеїв, які були виселені зі Смереківця коло Ждині (Лемківщина) на Донеччину, і Лозиняків, які після переселення поневірялися на Зеленогірщині (Польща), а потім переїхали до США. Книга рясніє великою кількістю фотографій із сімейного архіву, які органічно доповнюють розповідь про трагічну долю однієї лемківської родини, гілки якої були розкидані по світу не з власної волі. Неупереджена опо-

відь як сповідь перед родиною, рідним народом викликає захоплення та схвалення. Читання книжки збагачує новими фактами, примушує думати, мріяти, вірити й любити.

Ми багато спілкувалися з Вірою про цю книгу, і можу з впевненістю стверджувати, що головною метою перекладу цієї книги було для Віри, яка є онукою Петра Пиртея й троюрідною сестрою Діани Гованської-Рейлі, не зажити слави чи показати високий рівень майстерності перекладу, що, безперечно, присутнє у книзі, а донести до читача глибокі переживання своєї родини під час виселення, відтворити колорит лемківського побуту в умовах адаптації на чужині. З мовної точки зору труднощами, з якими зіткнулася Віра при перекладі і на чому наголошувала, була велика кількість складних синтаксичних конструкцій, переклад яких їй вдався якнайкраще. Непростою справою для перекладача, вважаю, було відтворення особливостей жанру книги non-fiction (нехудожня література), оскільки він містить елементи не одного жанру, а різних. І з цим завданням Віра успішно впоралася.

Безперечно, своїм перекладом Віра Великорода поповнила духовну скарбницю не тільки своєї сім'ї (відомо, що дідусь Віри Петро Пиртей уклав лемківський словник (*Короткий словник лемківських говірок*. – Івано-Франківськ: Сіверсія МВ, 2004. – 362 с.), а й збагатила культурну спадщину всього нашого народу.

Тіло тлінне, вічною є лише пам'ять: пам'ять про тих, кого вже немає з нами, пам'ять про тих, хто за життя здобув право називатися Людиною з великої літери. Віра дає віру в утвердження тих чеснот, якими володіла: чесність, справедливість, наполегливість, старанність, принциповість. Такою Людиною Віра залишиться в моїй пам'яті назавжди.

Ірина Думчак, м. Івано-Франківськ